

Írány a Vértes! – Ősemberek és eldobált vértek

– Ne már, Teó! Most komolyan, muszáj volt idepukizni? Megfulladunk! – háborogtak a lányok.

– Nem én voltam, nyugi már! – védekezett Teó.

– Persze, ezt higgyük is el? Olyan vagy, mint egy ősember, de tényleg! – fakadt ki Rozi.

Én csendben a csukott szemmel lapító Nasira mutogattam, jó lett volna ráterelni a gyanút. Már csak azért is, mert az nem igazság, hogy Teó kapjon miattam. Ám ekkor Tilda hátrafordult:

– Akkor lássuk, ki érzi magát itthon, mert az valóban olyan lehet, mint egy ősember.

– Miért, hova jöttünk, egy barlangba? – morcoskodott tovább Teó.

– Langyos, langyos... Gyertek, bemutatok nektek valakit, aki több mint 350 ezer éves.

Azt hiszem, ez hatott, mert elég gyorsan pattantunk ki az autóból, hogy megnézzük azt a ma üvegpavilonnal védett helyet, ahol az ősemberek mellett rengeteg állat is élt egy ősforrás körül. Megkövesedett lábnyomaik ma is láthatóak az egykori dagonyázóhelyükön.

– Srácok, ő itt Sámuel, de mindenki csak Samunak becézi – mutatott Tódor egy táblára, amin egy kidomborodó ősemberfej volt látható. – 1965-ben augusztus 21-én, Sámuel napján találták meg itt, Vérteszőlősen, azért kapta ezt a nevet.

– Jó a frizurája – kuncogott Zsuzska.

– Szóval ő olyan bumfordi volt, mint Teó? – kérdezte Rozi.

– Nagyon is okos volt, már használta a tüzet, és kövekből szerszámokat is készített, ezekkel vadászott. Ezt onnan tudják, hogy itt találtak állati csontokat, eszközöket, sőt még néhány ősnövényfajt és két gyerekfogat, valamint egy kardfogú tigris szemfogát is.

– Ez nagyon menő! – mondták leesett állal a gyerekek, és még sokáig nézelődtek, elképzelve, milyen is lehetett, amikor közel 400 000 évvel ezelőtt az ember tüzet csiholt, a kardfogú meg a közelben ólálkodott.

– Jó, hogy megmutattátok – mosolyogtak az autóban mind a hárman. – Ez nagyon érdekes volt.

– Aha, és kiderült, hogy Teó még nem annyira ügyes, mint Samu, mert neki nem menne a tűzrakás – cikizte Zsuzska az ikertesóját.

– Épp meg akartalak benneteket dicsérni, szóval ezt a piszkálódást ne folytassátok! – vágott szigorú arcot Tilda. – Azt olvastam, hogy sajnos nem mindenki értette meg, mennyire fontos leleteket találtak itt. Jó pár éve egy sulis lány szétaposta Samu maradványait, és összefűjkált festéksprayjel mindent. Még szerencse, hogy csak a másolatokat állítják ki.

– Ha ilyen fontos, akkor ezt a részt Samuföldnek hívják? – érdeklődött komolyan Zsuzska.

– Nem, kicsim, bár Samu nagyon-nagyon rég élt itt, de nem annyira rég jött rá erre egy Vértes László nevű ember. Ezt a hegységet már sokkal korábban Vértesként emlegették. Láttátok, egy újabb véletlen, hogy a Vértes nevű hegységben egy Vértes családnevű ember talált rá Samura. De az is érdekes történet, hogy miért kapta a hegység ezt a nevet. Kíváncsiak vagytok?

– Persze, mesélj nekünk! – válaszoltak kórusban.

– Akkor dőljetek hátra!

Volt egyszer egy német-római császár, III. Henriknek hívták, aki egyszer csak feldühödött, és 1051-ben nagy hadjáratot indított Magyarország ellen. Roskadozó szekerekkel, hadi gépekkel, a Dunán pedig felpakolt hajóhaddal támadott.

I. András volt ekkor a magyar király, aki az egész vidéket kiürítette, az ott lakóknak megparancsolta, hogy vonuljanak fel a hegyekbe, majd mindent fölégetett.

Az ellenség így sehol sem talált élelmet. A német császár futárt küldött a dunai hajóhadhoz, hogy sürgősen küldjenek élelmet, de a küldöncöt a magyarok elfogták, és a császár nevében hamis levelet küldtek: azt parancsolták a hajókon lévőeknek, hogy térjenek vissza Németországba. A besenyők és a magyarok éjszakáról éjszakára minden módon zaklatták a németeket. Mérgezett nyíllal lőttek rájuk, és elfogdosták azokat, akik a sátrak között járkáltak.

Így egy idő után, az éhező katonák miatt, a német császár kénytelen volt békéért könyörögni, I. András pedig nem akart tovább háborúzni, így békét kötöttek. A magyar király ötven óriási vizát küldött a császárnak, és ezenfelül kétezer szalonnát, ezer ökröt, több kenyeret, mint amennyit elbírtak, juhot, teheneket, és még rengeteg bort is.

A kiéhezett németek olyan falánk módon, olyan mohón vetették magukat az ételre, hogy sokan holtra ették magukat.

Az életben maradt katonák, nagy örömeikben, hogy megmenekültek a halál torkából, futottak haza, elhagyva felszerelésüket, sátrukat, elhajigálva pajzsukat, fegyvereiket, vértjeiket, hátra se néztek.

Azt a helyet, ahol a németek pajzsukat, vértjüket elhajítva megfutamodtak, és ahol a vérték beborították a hegyoldalt, mind a mai napig Vértes hegységnek hívják.